

GLAS NARODA.

List slovenskih delavcev v Ameriki.

Štev. 21.

New York, 24. maja 1898.

Leto VI.

Z bojišča ni posebnih novosti.

Špansko brodovje se skrbno izogiba bitki, ameriško pod Sampsonom in Schleyem je pa na lovu za njim.

Na Kubo je odšlo 400 v orožju izrujenih Kubancev ter seboj vzelo mnogo pušk, male topove in municije.

Danes, torek 24. maja odidejo iz San Franciscosa pomožne čete na Manilo.

Vojne vesti.

Cervera na Kubi!

Špansko brodovje v luki Santiago de Cuba.

Madrid, 19. maja. Poroča se, da je špansko brodovje pod admiralom Cervera, katero so Amerikanci že nekaj dni zaman iskali, srečno dospelo v Santiago de Cuba. (Po noči.) V mestu vlada obče veselje, ker se je brodovju posrečilo kljub paznosti Amerikancev dospeti v luko Santiago de Cuba. To vest so brez odlašanja naznanili pomorskemu ministerstvu.

Kingston, Jamaica, 18. maja. Ob 4. uri popoldne v Port Morant oddani brzojav, poroča, da je paznik svetilnika v Morant Point opazil večje število vojnih ladij, ktere so pod polnim parom pljuli severno, v smeru proti Santiago de Kuba. Narodnost ladij ni mogel zvedeti.

Kingston, Jamaica (naravnost) 19. maja. Parnik „Adula“, kateri je večeraj popoldne ob 5. uri odpljul iz Santiago de Kuba, je sem dospel z beguni. Kapitan poroča, da je okolu polnoči, skoraj v sredi med Kubo in Jamaica opazil sedem, (gotovo) španskih vojnih ladij. Vozili so proti zapadu in niso poskušali „Adula“ zadržati.

Kakor se je vojnemu ministerstvu poročalo, je špansko Kap Verde brodovje Curacao ostavilo poslednjo nedeljo. Daljava od Curacao do zapadne ostri Jamaica znaša blizu 700 milj. Ako so bile one ladije špansko brodovje in vozile le nekaj nad 10 vrst v uri, je bilo to istinito ono, o katerem se je poročalo iz Moran Point, in katero je srečala „Adula“ ob poročanem času. V Santiagu de Kuba je dospelo okolu polu noči.

Santiago de Kuba je važna luka na istočnoj Kubi. Od narave je že zelo ugodna za obrambo in ima v ta namen dobro lego. Luka je ozka, uvoz globok, na obeh straneh so skalnati hribovi, najožji prostor pri vnhodu je 185 jardov širok. Trdnjave ob vnhodu, največja je Morro Castle, so slabe in zanikerno oborožene. V teh trdnjavah in mestu imajo Španci le zelo malo topov novejše vrste. Zelo ugodna pa je ta luka za polaganje podkopa in torped.

„Oregon“ na varnem.

Key West, 19. maja. Velika vojna ladija „Oregon“ je večeraj dospela v luko Barbadoes. Počakali so na brzojave iz Washingtona in je nato odpljula. Zagotavlja se, da je odpljula proti Key West, kjer jo vtorek pričakujejo. Najbrže pričakujejo špansko brodovje in Havani. Tudi minolo noč so raz Morro Castle po morju svetili s žarnico iz česar je sklepali, da utegnejo po noči dospeti, ali je pa to le zvižaja.

Poroča se tudi, da sta po bitki od dne 12. maja pri Cienfuegos, s čolnom odrinila dva Kubanca in

dospela do „Nashville“. Povedala sta, da so kroglje iz ameriških ladij nad 300 Špancev usmrtili. Kakih 1500 Špancev se je udeležilo bitke.

V torek je zadel križarka „Montgomery“ z dvema španskima topničarkama, ktere sti prihajale iz luke Nuevitas in se takoj umaknili, ko so pričeli na nje streljati. Jedna topničarka je hudo zadeta. V obče se misli, da so Španci nameravali „Montgomery“ zvabiti v zasedo blizo kake prikrita baterije.

Jacksonville, 19. maja. V skladišču za premog na pomožnem parniku „St. Paul“, kateremu zapoveduje kapitan Sigsbee je nastal 19. maja ogenj. Več ur napornega dela je bilo potreba, da so nevarnost odstranili. Na parniku je bilo 1300 ton municije to je streliva in nabojev.

Ameriško brodovje nemore najti špansko.

Na Španskem vlada veselje, ali za koliko časa?

Madrid, 20. maja. Pomorski minister Aunon je večeraj večer ob 10. uri dobil nastopni brzojav o dohodu španskega brodovja v luko Santiago: „Santiago de Cuba, 19. maja. Danes zjutraj sem dospel brez kakih zaprek v to luko. Videl sem dve ameriški vojni ladiji v bližini, ali ko smo se približali, ste si umaknile. Cervera“.

Na Španskem in na Kubi so bili veselja pijani vesled tega čina Cervera, kraljica se je zahvalila brzojavnim potom admiralu Cerveri; novo ministerstvo je bolj utrjeno; španski listi pa kriče gloriozo o pobedu Amerikancev. Ali kako dolgo bode to veselje? Gorje Špancem in vladi ako Cervera napravi pomoto in zadene ob ameriško brodovje, pod Sampsonom ali Schleyem, tako bode zmleto kakor ono pri Manili, Španci to dobro vedo, zato samo od tolažbe od danes do jutri živé. Špansko rezervno brodovje obstoječe iz vojnih ladij: „Pelayo“ križarke „Carlos V“, „Alfonzo XIII.“ in „Antonio Lopez“, pomožne križarke „Patriota“ in „Rapido“, tri lovilke torpednih ladij in oborožena jahta „Giralda“ leži pri Cadix in čaka na povelje kedaj in kam ima odjadrati.

Brzojav iz Havane pravi: Guanatanamo, istočno od Kube, sta dve ameriški ladiji bombardirali, španska topničarka „Sandora“ in polk pomorskih vojakov so odbili napad. Seveda Španci niso imeli nikake zgube, vsaj tako vedno poročajo v Madrid in narod slepe, da ne požene monarhijo s prestola.

Smešno pretenje.

V Porto Rico izhajajoči španski časnik „Democracia“ je minoli teden pisal popolnoma resno: V kratkem bode 10.000 mož Špancev izkrcanih v Floridi, na pohodu proti severu bode požigali mesta, v Washingtonu pa prisilili, da bode predsednik označil čevlje španskim generalom, med tem bodo španske torpedne ladije v zrak pognale Brooklynski most in New York upepelile. (Pisatelj tacih sanj ima ali kolešček premalo, ali preveč v glavi. Stavec.)

Lovna nemško vojno ladijo.

Nemška vojna ladija „Geier“ se nahaja v luki Havana. Predno je razpela minolo sredo svojo zastavo, sta je dalj časa lovile ameriške topničarke „Mayflower“ in „Morrill“.

V bližini Havane so Španci napravili nove obalne baterije in utrdbe mesta v poslednjih treh tednih zelo popravili.

Na vpljenem španskem par-

niku „Argonauta“ so našli 150 Mauser pušk skritih in 50 zabojev municije. Parnik in neko drugo ladijo, katero so večeraj vplenili, dovedejo najbrže danes v Key West.

Port au Prince, 20. maja. Maximo Gomez koraka z 15.000 vstaši proti Havani. Njegova prednja straža pod zapovedništvom zamorca Quintin Bandera je na potu 800 Špancev v beg zapodila. Santiago de Cuba bode pa Calixto Garcia s 5000 vstaši napadel, ali pa prezal ves promet. V mestu vlada velik strah. Španske vojne ladije in tri transportne ladije z vojski so videli na obali Yucatan.

Washington, 21. maja. Vest, da se je Sampsonovo brodovje minoli četrtek povrnilo v Key West, je vsled tega nastala, ker je morala zastavna ladija „New York“ odpljuti tja, da dobi novo napravo za metanje zarkov in preskrbe poprave pri velicnih topovih. Sampsonovo brodovje se nahaja v bližini španskega brodovja pod Cervero, v pomorskem ministerstvu pričakujejo v poslednjih 48 urah pomorsko bitko. (?)

Brzojavi iz Madrida poročajo, da je Cervera že davno ostavil Santiago de Cuba, a to tukaj smatrajo za zvižajo Špancev, da ne bi ameriško brodovje pod Sampsonom in Schleyem napadlo Santiago de Cuba in kam drugam jadralo.

O premikanju obojega brodovja je le malo zanesljivega zvedeti, Amerikanci in ne Španci ne poročajo resnice, samo da se nasprotno varajo.

Cervera ne bode tako kratkoviden.

Da bode Cervera v Santiagu ostal, ko bode izkrcal svoje ladije in ukrcal premog in vodo, o tem dvomijo veččaki, ker luka Santiago je past, iz ktere nemore nobeno brodovje, ako je notri in so sovražne ladije pred vnhodom luke.

V obče se vprašujejo počemu je prišlo špansko brodovje čez ocean, ako se izogiba vsakej morskej bitki, nato odgovor: Španska vlada mora špansko ljudstvo varati z lažnjivimi poročili zmag in seveda te si priboruje mornarica, ker drugače bi prišlo na Španskem do revolucije. Med tem pa vlada se vedno upa na evropsko posredovanje in „častno“ sklenjeni mir in potem bode tudi njih brodovje rešeno, ako se bode znalo do tja izogibati Amerikancem.

Pomorska bitka.

Iz Cap Haytian se je danes ponoči poročalo po časnikiarjih, da so v ono mesto dospeli potniki iz Port de Paix, Hayti, da se je pri Mole St. Nicholas bila velika pomorska bitka, v kterej je bilo 12 španskih in 2 ameriških ladij hudo poškodovanih. Enaka vest je krožila v soboto, a obe sti — izmišljotina časnikiarskih poročevalcev.

Key West, 21. maja. Časnikiarski poročevalci imajo sedaj tukaj lepo življenje. Posedajo po verandah hotelov, sprehajajo se pod palmami in koketirajo ter se zabavajo z lepimi Kubankami in drugimi krasoticami, pisati itak nemajmo nič, censor črta mnogo iz poročil o vojni in pisma prehiti brzojav, ako se kaj posebnega dogodi. Sem in tja pišejo le mala poročila in to je vse.

Španska slavnost „zmage“.

Coruna, Špansko, 21. maja. Iz Cienfuegos je večeraj večer dospela španska pomožna križarka „Montserrat“, ljudstvo jo je sprejelo z velikim veseljem. Zapovednik križarke je rekel, da se mu je posrečilo priti skozi blokado in dovedel na Kubo 1000 vojakov, 100 topov, 16.000 pušk, veliko municije in

milijon pesat. (Pač malo preveč!) „Montserrat“ dobi v Cadix nove topove. Meščanstvo pripravila veliko slavnost glede te „zmage“.

Washington, 22. maja. Zelo marljivo delajo v vseh uradih pomorskega oddelka. Brzojavi dohajajo in jih odpošiljajo. Uradniki delajo zelo tajnostne obraze in iz vsega je sklepati, da pričakujejo važne vesti, ali so pa že dospеле. Ako se te upirajo na veliko pomorsko bitko, o kterej se že nekaj dni govori, neče nobeden nič reči od onih, koji so o tem poučeni.

Sedaj je že 24 ur odkar je poslednja ameriška vojna ladija zapustila luko Key West in Schleyevo bežeče brodovje mora tudi že biti na prostoru, kjer se nahaja špansko brodovje pod Cervero. V obče se misli, da ko se je Sampson povrnil v Key West, je le take ladije seboj privedel, ktere je zamenjal z Schleyevimi in jih razpostavil ob severnem delu Kube. V pomorskem oddelku so računaliako Sampsonove ladije pljujejo ob iztočnem delu Kube, med tem pa Schleyev ob južnej obali, mora brodovje Cervere priti med dva oguja, a ko je Santiago pozno ostavil. Mogoče je pa preje, ali celo še ne odpljulo. Ako je preje odpljulo, ga ne vidi ne Sampsonovo, niti Schleyevo brodovje, ako pa še tiči v Santiagu, nemorejo v luko pljuti ameriške vojne ladije, ker je polna terped in podkopa in se kaj lahko primeri, da bode v zrak pognane. Čakati jih bodo morali, da Španci van pridejo, ali pa uprizoriti hudo vojno na morju in na kopnem. Na vsak način je potreba čakati kako se stvari razvijejo in kaj nam prinese brzojav.

Kap Haytien, 22. maja. Edina podlaga poročila, da se je pri Mole St. Nicholas vsrila, izvira od potnikov obalnega parnika, čest ti so čuli hudo streljanje, ko so pljuli ob Mole St. Nicholas. Pripovedko o 12 ugonobljenih španskih ladijah in 2 poškodovanih ameriških ladijah, so tamonjni poročevalci časnikov prideljali, da bi boljši efekt napravili.

Port au Prince, 22. maja. V petek zjutraj so v bližini Windward Passage čuli gromenje težkih topov in pokanje lahkih brzostrelnih topov. Tudi v Gonaives južno iztočno od Mole St. Nicholas so čuli od 5. ure 45 min. do 6½ streljanje.

Španci se z lažmi tolažijo.

V Madridu izhajajoči „Imparcial“ poroča: „Pred mesecem so Amerikanci napovedali, ba bodo Kubo v par dnevih zasedli. Ko so bili pri Cardenas, Cienfuegos, Cabanas in Porto Rico tepeni so poskušali s zaničljivo zvižajo, pod našo zastavo, utihotapiti v našo hišo, ali tudi to se jim ni posrečilo. Danes odpošlje Španija ugovor na vse evropske vlade, Ameriko morajo te poklicati na odgovor, ako ni mednarodna postava samo mrtva črka“.

London, 22. maja. Iz zapadne Indije se poroča, da so štiri ameriške vojne ladije streljale na Santiago de Kuba, ali odšli, ko je dospelo špansko brodovje pod Cervero; Amerikanci so nekaj časa streljali, ali odšli, ko so sprevideli, da imajo Španci velike topove. Najbrže so bile to le pomožne križarke na ogledovanju in imajo te le manjše topove na krovu.

Kubanski prostovoljci na Kubi.

Macon, Ga., 22. maja. Sem je dospelo poročilo, da je prva ekspedicija vojakov odšla na Kubo. Ali sedaj se pozvedelo, da se je to že dne 18. maja zgodilo, ali vojaškim oblastim se je posrečilo to istino

dosedaj prikrivati. Oddelki, kateri so se v Tampa ukrcali, niso bili redni vojaki, temveč kubanski prostovoljci, nekaj stotin na številu. S parnikom „Florida“ so odpljuli. Na parniku so imeli mnogo pušk, več malih topov, nabojev in živeža. Parnik se še ni povrnil, ali ni dvomiti, da se ni ekspedicija posrečila. Poročevalcem listov je bil odhod znan, da jim je bilo prepovedano njih listom poročati.

William Ewart Gladstone umrl.

Hawarden, 19. maja. Bivši ministerski predsednik Gladstone se je večeraj nekoliko boljsega počutil, kazal je, da je trdnjši. Toda kmalu je pričel težko dihati in bolnik je postal tako slab, da so se bali, da vsak trenutek umrje. Umril je danes zjutraj ob 5. uri.

Parlament ne bode danes zboroval na čast umrlemu in vlada bode napravila oficijelen pogreb. Truplo bodo položili na oder v Westminsterki opatiji ali stolni cerkvi sv. Pavla. V parlamentu bodo predlagali, da se Gladstoneu napravi na stroške naroda spomenik.

Z Gladstoneom je stopil mož raz prizorišča, kateri je bil več nego pol leta v tesnej zvezi z anglesko politiko. Njegovi prijatelji so ga imenovali „Grand Old Man“, velikan starega moža, in bil pri vsaki stvari zelo čistan in pravičnik. Kljub temu so mu njegovi politični nasprotniki marsikaj predbacivali.

Gladstone se je porodil dne 29. decembra 1809 v Liverpoolu. Njegov oče je bil bogat žitni trgovec

WILLIAM EWART GLADSTONE.

ter umrl leta 1851. Mladi Gladstone je študiral v staroslavnej šoli v Eton, z 11 letom so ga tja privedli. Gladstone so v nežnej dobi ni bavil z igrami, največja zabava mu je bilo vesljanje in pohajanje na sprehod; bil je zelo vesten in reda ljubeč mladenič ter bogaboječ. Umrli škof Hamilton je pisal: „V Eton sem bil deček nič prida, ali rešil sem se tega zla, ko sem se seznanil z Gladstonem“.

Literarična družba v Etonu, v kterej se niso bavili s krpanjem stihov, ga je sprejela članom z 16 letom; bavili so se historičnimi študijami in času primerno politiko. Zelo konservativne debate so uplivalo, da je Gladstone postal liberalec. Leta 1837. je uredoval organ družbe „Eton Miscellany“. Vsi oni, kateri so ga bližje poznali, so si bili svesti, da se bode visoko povspel. Enako so o njem izrekli, ko je dospel v Oxford, kamor je prišel leta 1828. V Oxfordu se je pričel javno pečati s politiko; leta 1831. je imel izvrsten govor glede sramotnih volilnih razmer v parlament. Še ne popolnoma 22 let star je bil Gladstone izvoljen v parlament za Newark in potem ostal član parlamenta do smrti. Leta 1868. je postal ministerski predsednik, ter prouzročil, da ni bila irska cerkev več državna; preustrojil je šolstvo in armado. Leta 1874. je

moralo odstopiti liberalno ministerstvo in z njim Gladstone; a leta 1880. ga zopet vidimo kot vodjo ministerstva, a 1885. je moral odstopiti, ker ni Angležem povoljnega miru napravil z Boerci in valed težavnih razmer v Chartum v Afriki; a že zopet leta 1886. je bil v tretjič ministerski predsednik; leta 1892. je bil četrty vodja ministerstva. Njegovo Homerule postavo so leta 1893. zavrgli v parlamentu. Poslednja leta se je odtegnol politiki in bival v Hawarden. Gladstone je spisal mnogo znanstvenih knjig in političnih knjig in brošur.

Vstaja zaradi glada v Italiji.

Počasi donaša pošta natančnejša poročila o vstaji in nemirih v Italiji, kateri so se vsrili pred nedavno in že mi poročali o njih.

Niso še sicer dospela natančna poročila o glavnih bitkah v Milanu, Neapolu in Rimu, ali te velike bitke so nastale po celem vrsti malih nemirov, v kterih je bilo tudi mnogo krvi prelite od stradajočega ljudstva.

Zelo pretresljivo slikanje vstaje vsled gladu v Bari čitamo v dunajskejš „Neue Freie Presse“ od dne 27. aprila, ta list piše:

„Današnji dan bode v zgodovini mesta Bari ostal črno zaznamovan za vse čase; lakota je gnala sicer mirno prebivalstvo k demonstracijam proti mestnej upravi in kržavi, in sicer v takem številu kakor še nikdar ni bilo. Uzrok temu je podraženje kruha; cena temu je treh mesecih peškočila od 30 centezimov za kilo na 55 centezimov. Glede vedno višje ceni žitu bode tudi kruh dražji postal in na tisoče družin bode moralo trpeti glad. Okolu 8. ur zjutraj je marčalo kakih 6000 oseb pred hišo Sindaco in od tega zahtevali, da deli kruh in denarno podporo, na kar jim je odgoril, da se mora mestno starešinstvo o tem še le posvetovati. Ljudstvo je bilo nezadovoljno s to izjavo in pričelo pleniti in požigati. V teku dveh do treh ur je Bari izgledalo kakor bi sovražnik tam razsajal. Okolu 20.000 oseb je šlo na trg pred prefekturo in municipij, udri v ta poslopja, zmetali iz njih: knjige, spise, klopi, mize, sploh vse, kar ni močno pritrjeno, na cesto in vse to so polli petrolejem in zapalili. Policijski urad je pogorel do zid. Ljudstvo je udri v hiše zasobnikov in plenilo pri belem dnevu. Trgovine in banke tudi Banca d'Italia, so zaprli ob 10. uri dopoldne. Šole so zaprte, hiše co-

Tukaj je več vrst
PIVE,
ako želite naboljše,
morate naročiti

Superior Stock,

ker to je
izvrstno glede čistosti

Prodaja se povsodi.

BOSCH BREWING CO.,

LAKE LINDEN, - - MICH.

